

تۈرك يۈردى

نامىرى : تۈرك يۈردى

مديرى : محمد امين

۸ اغستوس ۱۳۲۹

۲ يىل

صافى ۲۲

پىچ

آه مصر ... بعضى توركلر اورايه اُكله نىمكه ، هوا تبديله كیده لرلر! بيلمم
 اوحياته ، او منظره يه ناصيل تحمل ايدە لرلر؟ جيگەرلرينه ميليونلرجه وەره م ميقروبي
 صالديرمش ما يوس و حالسز ياتان بر خاستانك باشى اوچندە هيچ اُكله نيلير ،
 هيچ بير يارالينك آقش و داهار قورومامش قان سيللرى اوزە رندە بادە لر اچيلير ،
 كيفلر چاتيلير ، ناعرالر آتيلير مى ؟ بن ، بن ممکن دە كيل بير هافتا اوطورامام .
 گە نيش و اوتوموبيل دولو جادە لر ، هە يكە للى ميدانلر ، ايچنە كيريلە ز بير قوت
 و پارا قالعاسى گيى يوكسە لن بويوك بانقالر ، بويوك تياترولر ، بە رى سارايلىرى
 آنديران سوسلو و بولورلو غازينولر ... هپ ، هپ بويابانجى مؤسسە لر بندە
 آغير بر كابوس حصوله گە تيرير . گوزلە گورولن هر شيك يابانجى اولدوغنى ،
 يابانجيلرە عائد يولوندوغنى دوشونمك سيگيرلر يە دوقونور . سوقاقلرى دولدوران
 صاييلماز شابقالرك ظالم و قورناز ، غدار و ناموسسز گولگە لرندە صارارمش
 صولش گيى بويونلرى اكرى ، ضعيف ، محزون محزون دولاشان صاريقلى
 يەر ليلرە ، بوزاواللى عرب قارده شلر يە قلمدە دە رين بير صيرى دويمان باقامام .
 نجيب عربلق ، يوكسە لمك ايستە ين توركاكك او قوتلى و مقدس قانادى ، اورادە ،
 كندى وطنندە اسيردن باشقا بير شى دە كيلر . توركلرك چە كيلمە سيلە بە رابەر
 خاىن و زهرلى بير چە كيرگە بولودى گيى اورايە اوشوشن آوروپاليلر بوزاواللى
 اسلام مملكتتك بوتون حيات دامارلىنى آللرينە گە چيرمشلر ، دويمق بيلمە ز
 قودورمش بير آچلقلە ، آزغين بير حرصلە دين قارده شلر يمزك قانلرينى أموب
 دورورلر ... بوتون ثروت ، بوتون قوت ، بوتون سعادت اونلر كدر ... بن
 مصرده چوق صيقيلير ، كندىمى عادتاً بير زينداندە صانيرم . بومغنوى زينداندە كى
 محبوس قارده شلر يمزك آراسندە سربست سربست كزملك خوشمە گيمە ز . دائماً
 اوتلە قاپانيرم . حقيقى بير زيندان حياتى گە چيرير ، ييللردن بە رى دوشمانلرك

آلته دوشمش اولان بو قیمتی وطنک سونمه ز ماتملرینی طوتار ، المیر ایچنمه
قیورانمقدن آجی بر حظ دو یارم .

بو سفرده کینه بویله کندیمی حبس ایتمشدم . بئغاییده کی محاربه یه قاریشمق
ایچین بهر ابر یوله چیقدیغیم آرقاداش قاهرده خاستلانمشدی . دو قنور اون کون
استراحت لازم کهلدیگنی سویله دی . اونی به کله مکه مجبوردم . هم تورک دوشما-
نلرینک ، یعنی آوروپالیلرک حاکم بولوندوغی بیر یه رده ذاتاً یاقالانمق ایچین آراتان
بیر تورکی ، بیر قان قارده شمی یالکیز بیراقابیلیرمیدم ؟

بو اون کون بگا اون سنه لک بیر کورمه جزاسی کیبی کهلدی . یاتاقده دورامازدم .
کوندوز غارصونه غازه تهری آلدیریر ، اوقور ، بیر قولتوغه اوزانارق ساعتلرجه
آدی دنیا یوزندن قالدیرلمغه چالیشیلان تورکلرک طالعنی دوشونور و تهرله ردم ؛
ایشته آسیاده کی تورک حکومتلرینی بیتیرمن آوروپالیلر اونلرک دین و شان قارده شلرینه ،
عربلرده صالحیرمغه باشلامشلردی . بوتون توران ، بوتون هندستان اسیرایدی .
انگلتره قیرالی یه کیدن ، هندستانده کی اُسکی تورک ایمپراطورلغنک تختنه اوطورمق
ایچین مصر مستملکه سندن که چه رکن شیمدی جهان بولتیقاسنده بیر گولکه حالتده
قالان بویوک خاقانک اوغلنی آیاغنه که تیردیوردی . تورکلرله بهر ابر عربلرده
آزیلیور ، سودان ، فاس ، جزائر ، تونس و نهایت طرابلس و بئغازی ده آلییوردی .
قلم ، بونلری دوشونه دوشونه دماغمده آتشله نهن قائمندن ، یانمغه باشلاردی .
کیجه لری اویقوسسز قالیر و بواضطراب ایله بالقونه چیقار ، آشاییده ادرا کسز
بیر نهر کورولتوسیه آقوب کیدن اهالی یه دالاردم . جوقلنی هب شایقالیر ،
اجنبیلر تشکیل ایدمردی . آراسیرا ، صانکه پارلاق و مدنی اسیرلکلرینک دهشتنی
دویمش کیبی نشه سز و دالغین که چن تهک توك صاریقلی و آنتاریلی برلیرله باقارق
شرقک حقنی ایسته مه ین ، حق ایچین وورمایان ، حق ایچین قیرمایان ، حق ایچین
یاقمایان ، حق ایچین نولدورمه ین ، حق ایچین حق سزاق یاقمایان عزم سز و بودالا
روحنه لغتله ایدمرد ، یالکیز شرقده یاشایان بومیسکین و آلاق « توکل » ک
غیرایتدن آغیرلغنی کندی اوموزلرمده ، کندی تهنهل باشمده حس ایدمردگی
اولوردم . و بیردن دوداقلرمده تورک شاعرینک :

هر ظلمی : قهری بوغمفد بیر یارجا قانه یتر ،
 ای شوق ! اریانه یتر ، یتر ، ای شوق ! اریانه یتر ...
 آنینی اوچاردی ...

اومت بو توکل زینداندن یاشامق بنی خاستا ایدیوردی . گونلر گهچدکجه
 دهازیاده عصیله شیور ، صاراریور ، باشمه صانکه کوروغماز اوقلر صاپلانیوردی .
 ... گینه بیر آقشام باشم بویله فنا حالده طوتمشدی . بوغولاجق گیبی اولویوردم .
 کیجه یاریسی یاقلاشیوردی . « یراز هوا آلایم . » دیدم . پالطومی کیسه رک
 سوقاغه چیقدم . نهره یه کیده جگمی بیلمیوردم . آله کتیریک ضیالریله کوندوزدن
 دها آیدینلق اولان سوقاقلردن گهچیوردم . قادینلر ، ارکه کلر ، چوجوقلر ،
 یەرلیلر ، یابانچیلر بیر بیرلرینه قاریشمش ، گوله رک ، اویناشارق آغیر ویاواش ،
 آقوب کیدیورلردی . واوزه لرلرند ایکرمنج و کهسکین بیر فحش و سفاهت
 قوقوسی دالغالانیوردی .

بن دوز و پارلاق یایا قالدیرمنده یورویور ، وهر طرفی کورمه مک ایچین
 صاعمه کی پاستاجیلری ، تحافیه جی دکانلرینی ، ایچنده کیلرینی سیر ایدیوردم .
 اوتهدن ، تمیز و ساده بیر لوقانطا گوردم . همهن بوش دینه جک قادار تنها
 ایدی . جاده نك قالابالغی بنی چوق صیقمشدی . آنسزین بیر تورکیه لوقانطاسنه
 به گزیه ن بوتنها یهره گیرمک آرزوسنی دویدم . آچیق قاپیسندن گیردم . « بیر
 چوربا اولسون ایچهرم » دییوردم . اوطورور اوطورماز غارصون گهلدی .
 اینگلیرجه و فیرانسز جایزیش لیستانی ویره رک نه ایسته دیگمی سوردی . او قومادن :
 — چوربا ...

دیدم . و گه تیرنجه ایچمکه باشلادم . ایچهرکن اطرافه باقیوردم . بوتون
 دووارلر آینا ایدی . آینالرک اوزرند انگلتره قیرالنک و قرالیچه سنک ،
 پیره نس دوغالک بویوک مقیاسده یاپیلمش رسملری گوزه چارییوردی .
 یانلرند باشقا کوچوک رسملرده واردی . غالباً مصرک ، اهراملرک ، سیفه نکسک
 یاغلی بویا منظره لری ایدی . بونلره دالمشدم . بو ائاده قاپیدن بیر آدام
 گوردی . باشنده بویوک و خاصیر بیر شاپقا واردی . غایت شیق و اوزون

بولو ایدی . غارصونک یاردیمله شایقاسنی و پالطوسنی چیقاردی . تا یانمده کی
ماصایه او طور دی . قارشیسنده کی آیناده خیالی کورو یوردی . دقتله باقغه باشلادم .
چونکه بن بوجهره نی طانیوردی . فقط نه رده دن ؟
اوده آینادن بکا باقیوردی .

استانبولده و سلا نی کده کندیلرله مناسبتده بولوندیغیم اجنیلری و روملری
عقلمدن گه چیریوردی . بیر تورلو بونی خاطر لایامیوردی . چور بادن سوکرا
ایکی طاباق یه مهک داها ییدم . اوده هپ بکا باقیوردی . مطلقا اوده نی طانیق
ایستیوردی . آرتیق راحتسز اولویور ، حل اولونا مایان معمالرک قارشیسنده
بزی نوزن او طاتسز صیقیندی یه به گزهر بیرشی دویویوردی . و اونکده بنم گی
صیقیلدیغنی کوریور ، راحتسز لغنک فرقه وارییوردی . نهایت یه مهکنی بیتیردی .
بیرجیغارا یاقدی . قالقدی . پالطوسنی و شایقاسنی کیدکدن سوکرا غارصونه
پارا و باخشیش ویردی . دیشاری چیقیوردی . بیردن بنم ماصامک اوکنده
دوردی . طورنده عادتا بیرتیا ترو وضعیتی واردی . آدیمی سویله دی .

— سز ده گیلیمیسگنر ؟

— اوهت بنم .

دیه که که لهدم . که سیک بی ییقلرینک آلتندن بارلاق دیشلرینی کوسته رده رک

کولویوردی .

— بنی طانیامادیگنرمی ؟

— عفو ایده رسگنر ، فقط خاطر لایامیورم .

— بن احمد نهادم

شایقانک آلتنده یابانجی و شرقلی دوران کوزلرینی همین طانیدم . بو بنم
مکتب آرقاداشمدی . فقط حالی بیردنبره بنده قنبا بیرتائیر حاصل ایتدی .
قالقوب آلتی طوتامادم . زورا کی کولومسه دم . مصرکی هیج اولماز ساسمه
مسلمان صاییلان بیر مملکتده بیر تورکک شایقا کیمه سنده نه واردی ؟ حتی
بوراده بعضی اجنیلر بیلله فوس کیمیورلرمیدی ؟ بوزولدوغنی آکلادی .
و آراده کی صوئوق و صیقیجی سکوتی بیرتدی :

توركلرك فایداسنه چالیشانلردن:

توركلرك اك بوبوك كتابات عالمی (بروسه لی محمد طاهر) بك
«تورك بوردی، نك هدیسی
ایکنجی ییلك یکرمنجی صایسنه علاوه

— بوراده نه آرييورسكز، كه زمكه مى كه لايكز ؟

قيصاجه :

— خاير، كه چيورددم .

ديدم تكرر صوردى :

— نه رويه ؟

— بنغازى يه ...

— اووو، قاهر يمانلق ها ... تبريك ايدرم . فقط بوشنه چاليشيورسيكز .

آرتيق اوراسى ياندى .

يوردن بويله سويله مه سى جانمى داها زيياده صيقدى . ايسته مه يه رك پيراز قابا

جواب و يردم :

— شاپقا كيمن توركلر اويله صانيرلر ...

داها زيياده كولومسه دى . تاكوزلر يمك ايچنه باقيوردى . پيراز ياواشجه :

— فقط عزيزم، بن تورك ده كيلم .

ديدى . بن شاشالادم :

— تورك ده كيلسه كر عثمانلى سكزيا ؟ ...

— خاير، عثمانلى ده ده كيلم .

— هيچ اولمازسا مسلمان سكزيا ؟ ...

— خاير عزيزم، مسلمان ده ده كيلم .

بوتون بوتون شاشالادم . اونك ده كولومسه مه سى غريبيله شمشدى .

— او حالده نه سكز ؟

دييه صوردم . ويوزينه باقدم . صونوق قانله جواب و يردى :

— قاتوليكم وفرانسزم ...

بويله سويله مه سى سيكيئرلر يمه دوقوندى . پيراز آجى واكشى، آلاى ايتمك

ايسته دم . گولم يور، يالكيز ديشلر يمي گوسته رييورددم :

— طانيديم احمد نها د قاتوليک اولاييلير . عقيده سنى انواب كى ده كيشد يره بيله ن،

وجداتى عادى براشيا كى ساتان انسانلر بودنياده آزده كيلدر . لاكن استانبولده

دوغان، آناسی تورک، باباسی تورک اولان، تورکجه قونوشان بیر عاقله دن چقان، دامارلرندە تورک قانی آقان بیر احمدنهاد ملیتی ده کیشدیرمهز، فیرانسیر اولماز، یالکیز کندینی آلداتیر...

— خایر، کندیمی آلداتمورم. خالص بیر فیرانسیرم.

— ممکنمی؟ بوقنه، بو طبیعته مخالف بیرشی...

— بیلسه گز، دوغرو سویله دیگمی آکلایا جقسگز. آما بوراده اولماز. بیراز اوزوندر. هایدی قالقیگز. بیریه رده اوطورالم. تماميله بیر فیرانسیر اولدوغمی آکلایکیزده شاپقا کیدیکمه قیزمایگز، اولورمی؟

سانکه آلائی ایدیوردی... سویله یه جگی صاحیلاری ذاتا بیلوردم. دینلرک، عنعنلرک، عادتلرک، عرق نظریه سنک هب افسانه اولدوغمی؛ ملیتلر اطمنان، تربیه و منفعت کورمه کیشدیکمی؛ هانکی ملتک تربیه سی کورولورسه اوملتک روحنه مالک اولونا جغنی و نهایت مدنیلک ایسته یه ن بیر آدامک مطلقا آوروپالیلاشمی لازم که له جگنی ادعا ایدم جگدی. فقط بو بوش و چیرکین ادعای بیر کره ده اونک اغرندن ایشیتمک ایسته دم. غارصونه پارا ویردم. و همن قالقدم. او، یانمده کیدیوردی. بوملیتدن چیقمش حریف، ده گیزدن چیقمش و یاباتلامش تولو بیر کویه ک بالیغنه به گزیه یوردی. عادتاً بیر تعفن دو یویور، ایگره نیور، ایگره نیوردم. چوق یورومهدک. که نیش بیر غازی نویه کیردک. کوز قاماشا جق قادار آیدینلقدی. کنارده بیر ماصایه اوطوردق. یانمزه بویوک برصاقسی واردی، ایچنده طانیادیغم بیر نبات بویوک یابراقلرینی طاوانه قادار چیقارییور، ایری و تاحاف کوکله لرینی اوزم ریمزه دوشور و یوردی. دیرسه کلری می مه رمه ره دایادم.

— هایدی باقالم، سنی دیکله یورم.

کیبی بوتورک قاچیفینک، بو حسسز صارتک یوزینه باقدم. هیچ هیجان فلان کوسته رمیور، اُسکی دینندن، اُسکی قومیتدن، اُسکی مملکتدن بیر آرقاداشله بولونمق اونی هیچ متأثر ایتمه یوردی.

..

« حکایه م طبیقی خیالی و حسی بیر رومان قادار غریبدر، دییه باشلادی،

احتمال اینانمایا جقسکز. فقط بن سزی صیقامق ایچین اوزاتمایارق آکلاتاجقم. دقتله دیگله ییککز. واقعا مکتبده سزگله چوق صیق کورو شمه زدک. روحلریمز، میللریمز آیری ایدی. آرامزده بیراز، بیراز ده کیل.. چوق اوزاقلق واردی. فقط گینه بنی طانیرسکز. خاطیرلاییککز. سز، تورکلر، بگا «فیره نک نهاد» دیردیگکز وحقکزده واردی. بن صوگ مودا اثواب گیه ر، طیرناقلریمی اوزاتیر، دینسرلگی میدانه وورور، تورکلگه دائر نه وارسا تحقیر ایدر، تورکجه قوتوشمایاجق قادار نفرتمده تمصب گوسته ریردم.

هپ فیرانسیز جاقونوشور، تعطیل زمانلریمی بک اوغلنده گه چیریردم. تورک و تورکلگه به گزهر هرشیدن تیکسینیر، ایگره نیردم. مکتبدن زییاده اوده عذاب چه کردم. بابام ایری وجودی، گنیش اوموزلری، قوتلی قوللری، ابلالق چهره سی، قالین دوداقلریله طیبی بودالا بیر تورک پهلوانی آندیریردی. بوتون حرکتلری عادی، قبا و بایاغی ایدی. غایت نارین و نازک بیر چهره کس اولان آنهم اوندن دهشتله نفرت ایدریدی. بن بونی آکلاردم. اقربالریمکده هبچ بریسنی سه و مزدم. استانبول بگا زندان گبی گه لیردی. له و انتن آرقاشلرم اولماسایدی بلکه دملی اولوردم. گجهرلری آوروپا و غرب شهرلری رؤیامه گیرر، دائما اودامه قاپانیر، باغراق ملی پارچالر، اوپه رالر سویلر، قالقار بعضی دمیپ یالکیز اویناردم. نهایت حقوق تحصیل ایچین پارسه گیتدم. اوراده کیمسه بگا تورک دییه مزدی. تمامیه فیرانسیزلاشمشدم. تعطیل زماننده استانبوله دوئمدم. نافیله یهره آنهم، بابام بنی چاغرییوردی. بن مکتبی بهانه ایدیوردم. استانبوله ایکن رؤیالریمی سوسله یهن غرب حیاتی اوقادار، اوقادار خوشمه گیدیوردیکه مملکتی و تورک اولدوغمی خاطیرلاینجه محزونلاشیر و تیتیردم. بیر اشتیاقم، بیر هجرانم واردی. بو هجران دوداقلریمه ازلی بیر تفرات یاپیشدیرمشدی. بو تفراتی قالا بالقدیه ایچمدن، یالکیزکن یوکسه ک سسله تکرار ایدر دوروردم:

— آم بن نیچین بیر فیرانسیز دوغمام...

و تورک اولدوغمی دوشونمک، کندیمی ثولدورمک آرزولری ویریردی. تحصیلمک ایکینجی سنه سنی بیتیردم. گینه تعطیل زماننده استانبوله دوئمدم.

استانبوله کیتسم نفرت و حدتمدن توله جگم صانیوردم . بیر کیجه تابعیت
 و دینی ده کیشدیرمک عقلمه گه لدی . محاکمه یه لزوم کورمه دم . همین قرار
 ویردم . بیر سنه صوگرا آووقات اولاجقدم . پارسده اوافق بیر موقع بولور ،
 راحتجه یاشایا بیلیردم . آرتیق هب قراریمی دالغا که چیور ، استانبوله ، تورک
 محیطنه هیچ دونه یه جگم ایچین تعریف اولونماز بیر سهوینچ دویوبوردیم . بو
 ائنده استانبولدن بیر تهلفیراف آلدیم : « آنه گزه عملیات یاپیلدی . تولومی محققدر .
 یه تیشگز . سزه بیر وصیتی وار . » آلدیرمادم . بیرمی دورت ساعت که چه دی .
 ایکینچی بیر تهلفیراف آلدیم : « آنه گز روحنی تسلیم ایدیور . سزه بیر وصیتی
 وار . گلمزسه گز میراندن محروم قالا جقسکیز . » کینه آلدیرمایه جقدم ؛ فقط
 میراث مسئله سی معدمه می بولاندردی . اُن نازک داماریمی بولمشلردی . کوجو کدن
 بهری صوگ درجه منفعتی بیلیر ، منفعتی هر شیشه ترجیح ایدمردم . چارمیز
 قالدیم . باوولمی بیله آلمایارق شومه ندوفره آتلادم . کینه او ایگرنج جیگه رکیمی
 فه سی کیجه جک ، کینه بودالا بیر تورکه ، قیرمزی باشلی دویغوسز بیر شامبانیایا
 شیشه سنه به گزمه یه جکدم . غاردن آرابایه آتلادم . اطرافمی کورمه مک ایچین
 به نجه رمنک پهرده لرینی ایندیرمشدم . دوشرو اوه که لدم . آیاق اوزرنده بگا
 آگلاتدیلر . آنه مک مه مه سنده سرطان چیقمش . ایکی دفعه عملیات یاپمشلر .
 دو قورلر هر کون : « یارینه چیقماز . » دییورلرمش . به کله مه دم . همین یاننه گیردم .
 زاواللی آنهم صانکه توملشدی . یالکیز کوزلری یاشایوردی . بنی کورونجه
 گولدی . یاننه چاغیردی . آلریمی طوتمق ایسته دی . فقط قولی قالدیرامیوردی .
 — هرکس دیشاری چیقسین ، هرکس ...

دییه ایگله دی . یاتاغک باشی اوچنده بیر اینه ک کیبی بوکله یه رک آغلایان
 کیجه لک اُنتاریلی باهام ، اختیار خالام ، خالامک شیشمان و دول قیزی ، خدمتچیلر
 هپسی قاپیدن دیشاری چیقدیلر . ایکیمز قالدق . آنهم ضعیف بیر سسله :
 قاپی بی سورمه له ...

دیدي . بواحتیاطی غریب بولویوردیم . کیتدم ، سورکوی سوردم ؛ تکرار
 یاتاغک یاننه که لدم .

— سویله جگم شی بیراز اوزون نهاد ، دیدی ، آلتکه بیر صاندالیا آل .
جواب ویرمه دن اطاعت ایتدم . یوزینه باقیورددم . صاری تولوم رنگی
یاواش یاواش صوثوق و قورقونج بیر مهنه کشه رنگنه دونویوردی . آغلامغه
باشلادی . گوزلرندن ایری یاشلر دوکولویور ، صاچلرینک اطرافنه آصیلوب
قالیوردی .

— نیچین آغلا یورسک آننه جگم ؟ انشالله ائی اولاجقسک !
دییه ائله باشی اوقشادم . گوز یاشلری ایچنده کوله رک :
— تسلی ایسته م نهاد ، دیدی ، تولویورم ؛ بیر ساعت صوگرا توله جگم .
بیراق آغلا یایم . سهوینجمدن آغلا یورم . گهله سههیدک ، یه تیشمه سههیدک مقدس
بیر سرده بنمله به رابه مراره گیده جکدی . سنک خبرک اولمایا جقدی .
بیرشی آکلامایور ، دالغین دالغین یوزینه باقیورددم . او ، زورله قالدیردینی
أللریله گوزلرینی قاپایارق دوام ایتدی :

— صاقین حدتله ننه ، قیزما... دوشون که ایشیتدکلرک بیر تولونک آغزندن
چیقیور . تولولر سرلرینی صاقلامازلر . توله زدن اول بوتون حیاتمزجه کیزله دیگمز
شیلری سویله مک انسانلرک ائک مقدس وظیفه لریدر .
بن کینه بیرشی آکلامایا یورددم :

— آننه جگم ، دیدم ، نیچین حدتله نه جگم . نه سویله رسه ک سهوه سهوه
دیگله یه جگم . وصیتکی نوقطاسی نوقطاسنه یایاچم . ایشته وعد ایدیورم .
— خاییر ، بیلیورم ، داریلا جقسک ، دییه جواب ویردی ، صاغ اولسام ،
تولوم دوشه گنده یاتماسام احتمال بنی آیاقلرینک آلتنه آلا جقسک ، ازه جقسک .
آما شیمدی امینم ، هیچ بیرشی ، هیچ بیرشی ... ائنی بیله قالدیرامایا جقسک .
ایشته سویله یهیم ؛ باباک ، سنک اصل باباک ده کیلدر...

گوزلریمی آچدم . و شاشیردم . ضعیف قولنی طوتاراق :

— بنم بابام ده کیلمی ؟ او یله ایسه بابام کیم ؟

دییه هایقیردم . آبدالاشمشدم . او بیر ائنی دوداقلرینه گوتوره رک رجا
ایده رکیمی بکا باقدی :

— یاواش نهادجیم ، دیشاردن ایشیته جکلر . حالبوکه بن یالکز سکا سویله ملک ایستهرم . بن یك گنج ایکن قوجایه واردم . تولورکن بیله باشمدن آریلمايان ، بنی صوڭ نفسمده راحت بیراقمايان حریف بکا اووقلر عقله گملهز جفالر چه کدیرمشدی . چوجوغی اولمایوردی . هر آقشام : « نیچین گمبه قالمایورسک ؟ » دییه بنی آزارلار ، تحقیر ایدمه ، خیربالاردی . اوچ سنه بو حیاته دایانامادم . خاستا اولدم . یاتاغه دوشدم . بیرجوق دوقتورلر گلدی . بنی آبی ایدمه یورلردی . نهایت دوبووا باقدی . بو بیر فیرانسیزدی . قیرق یاشنده قادار واردی . صاچلرینه قیر دوشممشدی . غایت طاتلی و یا گلش بیر تورکجه قونوشویور ، بنی گولمکدن قاتیلتیوردی . اوزاتماییم . بن بو دوبووا بی سه ودم . یاتاقدن قالقدن صوڭرا بیله هر هافتا بنی کورمکه گلیور ، دوقتور اولدوغی ایچین کیمسه بیرشیدن شوبهله نمیوردی . بک اوغلنده کی اویینه ده کیتمهک باشلادم . عشقمز بیر سنه دن زیاده سوردی . بن سکا گمبه قالمشدم . اومت ، اوندن سکا گمبه قالمشدم . فقط بو طالع ، بوسعدت دوام ایتمه دی . موسیو دوبووا مملکته کیدیوردی . اوراده باباسی نولش ، بوتون عائله سی ، اوی و کوچوک چیفتلکی کندیسنه قالمشدی . غایت تنهالی سه وهر بیر آدام ایدی . استانبوله کی موقعی بیراقدی . آناسنک یاننه ، دوغدوغی کووه چه کیلمک ایسته یوردی . بهر اهر قاقچق ایچین بنی اوقادار اوقادار زورلادیکه . . . تعریف ایدمه . آه کیشی قاجسایدیم . . . نهایت بنی قاندرامایاجغی آکلاینجه مایوس اولدی . وداع ایچین صوڭ دفعه اوینه کیتدیکم کون تمام بهش ساعت اوداسنده قاپاندق . و یا تاغنک ایچنده آغلادق ، آغلادق . بن گمنجدم . آما او یاشلی باشلی ایدی . آریلا جغمزه یاقین آلیه اوقشایارق :

— آه سه وکیلیم ، بو بنم چوجوغم ، فقط یازیقکه کورمه مه یه جگم ، دیدی ، حیات مطلقا تأثر و کوز یائی ایچین یاییلمشدر . باری وعد ایت . بویودیکی وقت ، هیچ اولمازسا کورمک ایچین بکا کونا . ره جکمیسک ؟
آغلایارق و یه مین ایدمه رک وعد ایتدم . بکا کووینک و چیفتلکنک آدره سی ویردی . تولونجه یه قادار اورادن آریلما یاجغی سویلو یوردی . امینم که حالا

اورادەدر . زىرا چوق حسلى و شاعر طيىعتى ايدى . استانبولە بىلە بو طيىعتك سويلە گەلمىشدى . بىردە يادكار اولمى اوزرە فوطوغراف بىراقدى ...
ينە گوزلرني قاپادى . و آغلامغە باشلادى . حكاىەسى و ماضينك تىكرارى زاواللىنى چوق يورمىشدى . هيچقىرىقلار ايچندە دوام ايتدى :

— اووقتىن بەرى يىرمى بەش سەنە گەچدى . بن هر زمان كىزلى كىزلى بو فوطوغرافە باقارم . سەن بويودك . تماميلە اوگا بەگزمەك ... ايشتە بن ئولويورم .
ياصديغىمك آلتىندەكى آناختارلرى آل ، شو قونصولى آچ . اورادە ماوى بىرظرفك ايچندە فوطوغرافى بولاجقسك . آرقاسندە بابا كك ، سەوگىلى دوبيووانك آدرەسى يازىلىدر . گيت . اونى بول . اگر صاغ ايسە سويلە كە صوك نفسمىدە اونى خاطىرلا يارق ، اونك آدىنى سويلە يەرك ، اونكە گەچىردىگىمىز گوزەل و طاتلى ساعىتلىرى دوشونەرك ئولدم ...

آغلايور و طيقانىوردى . المى ياصديغىمك آلتىنە صوقدم . مور بىر قوردە لايە باغلى دورت آناختار واردى . اك بويوكىلە ياتاغك باشى اوچندەكى قونصولى آچدم . ماوى ظرفى آلدەم . اللرم تىترە يوردى . فوطوغرافە باقدم . بىردن :
— اوخ ...

ديدم . بورسم تماميلە بگا بەگزمە يوردى . صانكە تماميلە بنم فوطوغرافم ايدى . يالگىز صاچلرك قىرلى باشقا ايدى . آدرەسى او قودم . پارسك جوارندە بىركوى ... حتى گەچن سەنە اورايە گەزمەگە گىتمىشدم . تىكرار ظرفى قاپادم .
آنەمە دوندم . هيچقىرماسى فلان كەسىلمىشدى . آلنە دو قوندم . دوشدى .
بايلىمىشدى . آقشامە قادار آيلىمادى . گىجەدە كىندىنە گەلمەدى . صاباحلايىن او يودىغىم قانا بەدە گوزلرني آچىنچە بوتون اوى بىر فرىاد قاپلامش كوردەم . آنەم ئولمىشدى . جنازەدن اول بن اودن چىقدم . بابامە يورە كمك داياناماي اجغىندىن بىت ايتىش و قاندىر مىشدم . ايلك تەرمەنە آتلادم . و پارسە ايندم . مىراث ايشىنى بابامە ، باردون ... آنەمك تورك قوجاسنە بىراق يوردىم . وقت گەچىرمەدن موسيود دوبيووانى بولدم . آنەمە بىراق دىنى آدرەسدە اوطورويوردى . كوچوك و تەمىز بىركوى اوى ... ايلك كوروشمە مىر از تياترومىسى اولدى . او كەنجلك

فوطوغرافنى كورونجه مرشنى خاطرلادى. آنه مك صوك دقيقلرني آكلادىم.
— نه صداقت ! نه صداقت !

دييور وتيترمه يوردى. بوبونامش، آق صاجلى و آق صاقللى بيراختياردى.
بني آبي بولدى. وسه ودى. مكرسه اوده هيچ اوله نمه مش. بكا اسمنى و يرمه ي
تكليف ايتدى. ممنونيله قبول ايتدىم. حاصللى اوزاتماييم، دىنى ده ده كيشيدىردىم.
اسم بوكون پيه ر دوبووا ... بابامك پارسده جوق احبابلرى واردى. حقوقدن
ديپلومامى آلتجه بير تجارت بانقاسنده بكامهم بير ماموريت بولدى. شيمدى مصره
مامورى اولدوغم بانقانك بير ايشى ايچين كه لدم. نهي عزيزم، شيمدى خالص
برفرانسيز اولدوغمى آكلادكمى ؟

كولو يور و مظفر بير طور ايله يوزيمه باقييوردى. مەرمەره دايالى دېرسە كلرم
اوشومش، آجيوردى. كه رى چه كيلدم :

— آكلادم، لاكين ذاتا تورك ده كيلمشكيز كه ... ييچمشكيز !

ديرك آياغه قالدقم. او غالبا بندن تقدير و حيرت به كله يوردى. صوردى :

— نه او ؟ كيدييورميسكيز ؟ بارى بير شى ايجه يديكيز. قونوشوردق.

آرتيق عصييلكم، تورك قاقم طوتمش، تورك حرمك ايريشيلمه زناموسى
حقنده به سله ديكم ايمان، بومعصوم و مقدس خيال آرتيق قيريش، آرتيق
پريشان اولمشدى !

— موسيو پيه ر دوبووا ايله قونوشاجق بير شينم يوق.

ديدم. سلام و يرمه دن آريلدم. سوقاغه كندى دار آتدم.

اوتله ده، ياتاغمده او كيجه صباحه قادار همەن هيچ اويوماده. هب احمد
نهادهك مکتبه كي طائسز ييچمسز، حاللرني و صوتوق ره وەرانسلىرى، غريب
وضعيتلرني دوشونويور و صوگرا استانبولده توركلگى انكار ايدەن، توركلگدن
نفرت ايدەن، توركلگى حقير كوروب بوتون وارلقلريله آوروپا لياشمغه چالیشان
اوزون طيرناقلى، صوك مودا اتوابلى، تەك كوزلكلى زوپپه لرى خطيرلايور،

ايچىمدن : « عجىبا بونلرئده ھېسى يېچىمى ؟ ھېسنىڭ آنەلرى بىك اوغلئدەمى
كەبە قالدى ؟ » دىيور ؛ قورقونچ كابوسلار آراسئدە يىرتىلمىش آل و خراب
ھاللار ايچىدن يوكسەلن طونچ و آتەش رىنگئدە بويوك ، سىياھ و قانلى خاچلار
گورو يوردىم .

عمر سېف الدىن

مجموعات

توركلشمك ، اسلاملاشمق ، معاصرلاشمق

۵

مختلف قوملرە منسوب مأمور تھيلرك بر اقبال كعبەسى اولان يزانئسەدە
قوزموبوليت بر صئف تشكل ايتمشدى .

بو طائفە كئدى كئدىنە بر عنوان آرامش ، نھايت (شھرى) تەبىرئدە قرار
قىلمشدى . (شھرى) نك ملتى يوقدى .

سرورينك رفيع آمدى يە خطاب ايتدىگى (من وتو ھردونە شھرىم كە من
ترك وتو كرد) مصراعئدن دە آكلاشيلدىغى وجەايە (شھرى) نە تورك ، نە كرد ،
نە عرب ايدى : بوتون ملتىلرە دوشمان برھىئت . بوھىئت عربى بگئمز ، كردى
استخفاف ايدر ، لازلە اُگئير ، توركى تھقىر ايدردى .

احمدوفىق پاشانك (متخبات ضروب امثال) نى آچارسە كز بو قومى اسملر
حذاسئدە بر طاقم مناسبتسىز توصيفلر گورو رسكز . شھرىلردن صادر اولان بو
دەيشلر صاحبلىرىنك روحيئتە اُكواضح بر يئنەدەر . بونلردن يالكر توركلرە عائد
اولانلرى نقل ايدىيورم :

« ترك آتە يئىنچە بىك اولدم صانور . »